

Medisinsk museum med store planer

Kombinasjonen av utstilling og opplevelsessenter skal lokke publikum forbi vannturbinen og flyene ved Norsk Teknisk Museum og inn i et nytt, nasjonalt medisinsk museum.

10. juni kunne helseminister Dagfinn Høybråten innvie museet som har fått en fremskutt plass og 300 kvm til rådighet i Norsk Teknisk Museums hovedbygning på Kjelsås, nord i Oslo. Åpningen av utstillingen er et av høydepunktene ved 400-årsjubileet for det offentlige lege- og helsevesen i Norge.

Variert meny med stor appell

Men dette er bare begynnelsen, for innen to år skal museet utvides betraktelig. Ferdig utbygd vil utstillingen omfatte et areal på 1 500 kvm fordelt på to etasjer.

– Når alt står klart i 2005, vil barn og voksne, unge og gamle ha adgang til en unik medisinsk verden av opplevelser, bebuder museumsdirektør Gunnar Nerheim. Han understreker museets hovedmålsetting om å nå ut til både grunnskoler og videregående skoler, og tjene som et pedagogisk verktøy så vel som en medisinsk-historisk utstilling. Norsk Teknisk Museum er allerede et av landets best besøkte museer og tar daglig imot 11 skoleklasser i gjennomsnitt, et tall som forventes å øke i årene som kommer.

Et bredt spekter av temaer og bruk av modeller, preparater, bilder, beretninger, dioramaer og interaktive stasjoner skal gi skolebarn og allmennhet anledning til å fordype seg i medisinsk historie fra 1850-årene og frem til i dag.

– Målet er å anskueliggjøre de store linjene, by på aha-opplevelser og spre informasjon, sier Nerheim, som legger frem en variert meny av temaer og tilbud. Publikum får innblikk i kroppens struktur og funksjon

og innsikt i menneskets og miljøets sårbarhet og motstandskraft vis-à-vis sykdom og skade. Her kan man lære om hvordan epidemier og infeksjonssykdommer som pest, tuberkulose, difteri og poliomyelitt har truet samfunnsliv og folkehelse; om fremveksten av medisinske profesjoner og institusjoner, forskning, teknologi og legemiddelindustri og om nytten av å drive forebyggende og helsefremmende arbeid. Et opplevelsessenter som er under oppføring, vil blant annet omfatte et eget rom innredet og utstyrt for å illudere en kroppscelle og dens innhold av organeller og bestanddeler helt ned på det molekylære plan.

Omstendelig prosess

Museumsdirektør Nerheim er overbevist om at den medisinske utstillingen vil ha stor publikumsappell. Han er heller ikke i tvil om at Norsk Teknisk Museum som sådan vil profitere på å få det medisinske museet integrert i samme hus.

– Dette blir mer enn bare et tilskudd til den allerede etablerte virksomheten. Vi ser på den medisinske utstillingene som en ny bærebjelke for museumsarbeidet, sier han, og legger til at museumsstyret har gått inn for prosjektet med samstemmig entusiasme siden oppdraget ble gitt av Helsedepartementet for over to år siden.

– For Teknisk Museum er dette en gavepakke, medgir Gunnar Nerheim, som opplyser at museet har overtatt forvaltningsansvaret for Rikshospitalets samling på rundt 10 000 gjenstander i tillegg til andre offent-

lige eiendeler, illustrasjoner, publikasjoner og arkivmateriale. Arbeidet med å samle alle løse tråder og flytte tingene til nye oppbevaringsmagasiner ble påbegynt i 2002. Det siste året har museets stab også vært i sving med å registrere samlingen og gjøre den tilgjengelig for opplærings- og forskningsformål. Det møysommelige arbeidet har foregått i samråd med fagmiljøer og eksperter og parallelt med planlegging av åpningsutstillingen. Sluttføringen av flytteprosessen og arbeidet med de permanente utstillingene vil skje i løpet av 2004.

Det var under arbeidet med revidert nasjonalbudsjett i 2001 at et nasjonalt medisinsk museum ble foreslått integrert i Norsk Teknisk Museum, noe som skapte forargelse blant fagfolk som kjempet for å et museum i lokaler ved det gamle Rikshospitalet i Oslo sentrum (1). Hovedbegrunnelsen for å velge Norsk Teknisk Museum, var at denne løsningen ble rimeligere enn om det gamle Rikshospitalet skulle huse det planlagte museet, med en investeringsramme på henholdsvis 35 og 150 millioner kroner. Andre momenter som ble trukket frem (2), var at Teknisk Museum hadde både museumsfaglig kompetanse og et opparbeidet besøkstall som var nødvendig for å sikre realisering og drift av prosjektet. Kostnadene for permanent drift av det medisinske museet er stipulert til 6–8 millioner kroner per år.

Tom Sundar

tom.sundar@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Ronge K. Lover omkamp om medisinsk museum. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2646.
2. St.prp. nr. 84 (2000–2001). Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2001.

Det medisinske museet skal ha publikumsappell, lover museumsdirektør Gunnar Nerheim og seksjonsleder Liv Ramskjær. Til høyre sees et glimt fra utstillingen: en modell av et norsk hjemmemiljø i 1850-årene, den gang kummerlige boforhold disponerte for spredning av alvorlig epidemier som kolera. Foto Tom Sundar